

jo Fortjenesten af at have, ikke alene set, hvad vi ogsaa have, men fremdraget, paa hvilken Maade man har skaffet en Dampplov til Veie. Det Punkt skal jeg derfor overdrage til ham; det vedrører jo ikke nærmest vor Betænkning. Bist er det imidlertid, at man approberede Tegninger og Overslag, uagtet der hverken var en Mønstreplantage eller en Dampplov saa lidt som de 10 Sæftstationer til Stede, skøndt man maatte synes, at 10 Sæftstationer vare en temmelig stor Nødvendighed, naar Sufferkogeriet skulde komme h e l e Den til Nytte. Det har jo ogsaa viist sig, at det kun er en Del af Den, der har faaet Nytte af Kogeriet, idet Sufferkogeriets Anlæg er bleven approberet med kun 4 Sæftstationer, og det endog uden Sporveie og Mønstreplantage. Allerede deri mener jeg, at Finantsministeren egentlig strengt taget er gaaet udenfor, hvad man herfra kunde vente, ja endog udenfor sine egne Motiver til Lovforslaget. Man maa da tro, det var Finantsministerens Formaal at skaffe et Sufferkogeriet, forbi efter hans Mening Landets Vre o. s. v. krævede det; men jeg siger: Finantsministerens Ansvar forbrøde, at han holdt sig til denne Lov af 1876. Og nu det Overslag, Finantsministeren approberede, selv det har viist sig at være meget lidet fyldestgørende. Det Overslag, som oprindeligt indsendtes fra Aktieselskabet, lod Ministeren gennemgaa af toende Mænd, Kochinsen og Anderfen. Dette er ikke Kontrolkommissionen; det er en Feiltagelse, naar det staar i Betænkningen; kun den ene af dem var Medlem af den efterfølgende Kontrolkommission. Altsaa, Ministeren lod Aktieselskabets Tegninger og Overslag gennemgaa af 2 sagkyndige Mænd, som derefter erklærede — allerede Medlemmer have jo iøvrigt læst deres Erklæring i Betænkningen — at Foretagendet efter det vilde kunne svare til sit Formaal og ogsaa vilde kunne anlægges for den beregnede Sum, naar dertil lagdes 50,000 Kr. til usorudsete Udgifter. Allerede det skulde man synes maatte gjøre den høitærede Minister meget betænkkelig, at Aktieselskabet møder med et Overslag uden usorudsete Udgifter, og det til et Anlæg, som skulde koste saa meget. Det løb endnu paa mellem 18 og 1900,000 Kr. Driftsomkostningerne ere tillige indblandede i Overslaget, uagtet det er noget tvivlsomt, det skal jeg siden komme til — hvor vidt disse Omkostninger overhovedet kunne regnes med til det, der hører til Anlægget. Det er noget tvivlsomt; men under alle Omstændigheder maa Et af Lo være Tilfældet: enten skal Kontrolkommissionen være til Stede ved Anlægget, indtil Pengene ere fuldt udbetalte, — idet det jo hedder i Loven af 1876, at der skal gives Akttest for, at Pengene ere anvendte — eller ogsaa skal Anlægget betragtes som fuldført fra det Dieblis, det er sat i Drift. Den ærede Finantsminister er gaaet ud fra det Sidste, idet han strax lader Kommissionen hjemkalde, efter at Anlægget

er sat i Drift; men saa er det, at han kommer i Modsigelse med sig selv, naar han ikke desto mindre vedbliver at lade Udbetalinger foregaa. Altsaa jeg mener, at der ved selve Approbationen af Anlægget i og for sig er sket noget Andet, end man kunde have ventet, idet man maatte have ventet, at Anlægget først var blevet sat i Værk, efter at de Kapitaler, der oprindeligt vare paatænkte, vare komne til Stede, og jeg mener dernæst, at selve det lille Anlæg, man approberede, er approberet efter en meget løs Kritik. Naar man nu dertil siger: Men det har den ærede Finantsminister dog vel ikke noget Ansvar for, saa svarer jeg — og jeg har nogen Grund til at have denne Opfattelse —: netop en af Grundene til, at man her i 1876 gik ind paa det da foreliggende Lovforslag, var, at man antog, at Finantsministeren vilde kunne finde saadanne Mænd til at kontrollere Anlægget, som vare i Stand til at udføre deres Hverv, og tillige, at den ærede Finantsminister selv var en praktisk, dygtig Mand, som, om han end ikke var bekendt just med de her omhandlede Forhold, dog ifølge hele sit praktiske Anlæg vilde være godt stiftet til at udføre sit Dødsomme, sin Kritik over, hvad der fremkom. — Jeg bebrejder tillige Ministeren dette, at der i Approbationen er indslødt Driftsudgifter, thi, som sagt, Et af Lo: enten maatte Anlægget betragtes som færdigt, eller ogsaa maatte Kontrolkommissionen blive tilstede. Og nu kommer det Næste. Efterhaanden faar man nogle flere Penge, henved et Par Hundrede Tusinde Kroner; men i Stedet for at paalægge Aktieselskabet at henlægge disse Penge til Driftsfonden, altsaa holde dem udenfor Anlægget, approberer man den ene Udvidelse efter den anden: en femte Sæftstation, en Sporvei og endelig den berømmelige Dampplov. Det er det andet Mærkelige, jeg finder i den ærede Finantsministers Optraeden. Det Næste er, at da Fabrikantene anmode om, at Kontrollen maa blive splittet, saa at den ene Mand bliver her hjemme og kun den anden sendes over til Den, approberes ogsaa dette. Lovens Mening er imidlertid pien-synlig den, at der skulde være to kontrollerende Mænd derovre og hvorfor? Netop for i Forbindelse med Guvernøren i Bestindien og derværende andre Autoriteter at kunne øve nogen Vagt og Indflydelse. Det var Meningen; men i det Dieblis, man splitter Kontrollen, bevirker man, at denne bliver mere eller mindre intetsigende. Den ærede Finantsminister skulde i det Stykke have holdt stuvt paa, at Kontrollen ikke blev splittet, ligesom man ogsaa efter min Opfattelse skulde have holdt sig strengt til Summerne. Men saa vilde Sufferkogeriet ikke være kommet tilstede! Ja, hvem veed det? Jeg har nu den Tro, at det alligevel vilde være kommet, om end mulig et halvt Aar senere, men saa da ogsaa med større Sikkerhed og i Overensstemmelse med Loven. At